

Mementó

...” Ember vigyázz, figyeld meg jól világot:
ez volt a múlt, emez a vad jelen, -
hordozd szívedben. Éld e rossz világot
és mindig tudd, hogy mit kell tenned érte,
hogy más legyen.

/Radnóti: Nem bírta hát... 1944./

I.

Csodás dalok, versek, eclógák mestere,
könnyezve tisztelgek Reád emlékezve:
kinek születése halállal kezdődött,
hisz ikertestvére s anyja elköltözött!
Sosem érezhette anyja ölelését
és nem becézhetette az édestestvérét;
szeretetet hozott mégis a világra,
s verseket álmodott:—melyeknek nincs párja!

Egy boldog családban született... árvának,
de sok írásában ezért is hálát ad;
rövid életében végig kitagadott,
ám minden művében szeretetről dalolt.
Szerette a népet, imádta hazáját;
bár haragot érzett, ha szidták... fajtáját,
igaz nemzethűség: éltető eleme,
„idegenszívűség bűnét” csak nevette!!

Haza - imádatról íródott sok verse,
s szép honi tájakról minden története,
hazánk hű fia volt egész életében:
mégis kitesztelt,... így élt rettegettségben.
Sok versben vallotta szereti hazáját:
a Sors választotta apját,... szülőanyját;
befogadásáért küzdött sok versével,
s megvetett fajáért... egész életével!!

Túrta a mellőzést és megaláztatást,
a sok nélkülözést s gyakran a koplalást;
a „sárga csillagot” szenvedve viselte,
s folyton bujtogatott – hol tudott!– ellene!
Szegedi Egyetem „híres” professzora:
„ez egy fajidegen”!– csaknem elgáncsolta,
kapott oklevelet: mint megbélyegezett,
így sehol sem kellett, hol állást keresett.

Kínlódó életét párja segítette,
sok neki írt versét... mind megérdemelte!
Legszébb eclógáit szép hazánk ihlette,
és fordításait... népünknek végezte;
legtöbb modern versét mind lekicsinyelték
s nem is ismertették: mert „úgysem értenék”!
Nem volt semmi bűne: magyarnak született,
sok gyönyörű műve erre emlékeztet!

Mikor behívták a hon védelmére:
ásó, kapa, lapát, – mit kapott kezébe,
nem vitték harctérre, rabszolgának kellett:
„muszosként” mit érne? Bányászott hát rezet!
Frontot megelőzve vitték egyre messzebb,
várt új harcmezőre: ásni bunkereket;
később mind–messzebbre gyalog úzták őket,
fegyverrel terelve, mint vadult ... ökröket.